

NATURA 2000

STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

DLA OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY (OSO)
DLA OBSZARÓW SPEŁNIAJĄCYCH KRYTERIA OBSZARÓW O ZNACZENIU
WSPÓLNOTOWYM (OZW)

I
DLA SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY (SOO)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. TYP   **1.2. KOD OBSZARU**   **1.3. DATA OPRACOWANIA**   **1.4. DATA AKTUALIZACJI**
K   PLH020004   2001-07   2008-02

1.5. POWIĄZANIA Z INNYMI OBSZARAMI NATURA 2000

PLB020006

1.6. INSTYTUCJA LUB OSOBA ZBIERAJĄCA INFORMACJE:

Instytut Ochrony Przyrody PAN; K. Świerkosz, Muzeum Przyr. UW r.; Z. Gołąb, PN Gór Stołowych; R. Szkudlarek, Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody "pro Natura", Wrocław; Departament Ochrony Przyrody MŚ (p. 4.3, 6.1); UNEP-GRID W-wa.

1.7. NAZWA OBSZARU:

Góry Stołowe

1.8. WSKAZANIE I ZAKLASYFIKOWANIE OBSZARU:

DATA ZAPROPONOWANIA JAKO OZW

2004-04

DATA ZATWIERDZENIA JAKO OZW

2007-11

DATA ZAKLASYFIKOWANIA JAKO OSO

DATA ZATWIERDZENIA JAKO SOO

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. POŁOŻENIE CENTRALNEGO PUNKTU OBSZARU

DŁUGOŚĆ GEOGRAFICZNA

E 16 22 36

SZEROKOŚĆ GEOGRAFICZNA

N 50 27 25

2.2. POWIERZCHNIA (ha):

10 983,6

2.3. DŁUGOŚĆ OBSZARU (km):

2.4. WYSOKOŚĆ (m n.p.m.):

MINIMALNA

400

MAKSYMALNA

919

ŚREDNIA

700

2.5. REGION ADMINISTRACYJNY (NUTS)

Kod	Nazwa regionu	%
PL517	Wałbrzyski	100

2.6. REGION BIOGEOGRAFICZNY

Nazwa regionu biogeograficznego
Kontynentalny

3. INFORMACJA PRZYRODNICZA

3.1. Typy SIEDLISK znajdujące się na terenie obszaru Natura 2000 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

3.1.a. Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stopień Reprezen.	Względna powierzech	Stan zachow.	Ocena ogólna
6210	Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków	0,01	D			
6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion - płaty bogate florystycznie)	0,05	B	C	C	B
6430	Ziołorośla górskie (Adenostyilon alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)	0,38	A	C	A	B
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	0,50	D			
6520	Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (Polygono-Trisetion)	1,55	A	B	A	A
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	0,03	A	C	B	B
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)	0,68	A	C	B	B
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	0,22	C	C	B	C
8210	Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami Potentilletalia caulescentis	0,10	A	B	A	A
8220	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z Androsacion vandellii	0,38	A	A	A	A
9110	Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion)	6,00	A	C	B	B
9130	Żywe buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)	3,80	A	C	A	A
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani)	0,31	B	C	A	A
91D0	Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino)	0,83	B	C	C	B
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion)	0,66	A	C	A	C
9410	Górskie bory świerkowe (Piceion abietis część - zbiorowiska górskie)	0,87	A	C	A	B

3.2. GATUNKI, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

3.2.a. PTAKI wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie

3.2.b. Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie

3.2.c. SSAKI wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1308	<i>Barbastella barbastellus</i>	R				C	C	C	C
1318	<i>Myotis dasycneme</i>	R				C	C	C	C
1324	<i>Myotis myotis</i>	R				C	C	C	C
1355	<i>Lutra lutra</i>	P				C	C	C	C

3.2.d. PŁAZY i GADY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1166	<i>Triturus cristatus</i>	P				D			

3.2.e. RYBY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1096	<i>Lampetra planeri</i>	P				C	B	C	C
1163	<i>Cottus gobio</i>	P				C	C	C	C

3.2.f. BEZKRĘGOWCE wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1059	<i>Maculinea teleius</i>	6loc.				C	A	C	C
1061	<i>Maculinea nausithous</i>	6 loc.				C	B	C	C

3.2.g. ROŚLINY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA	OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
4094	<i>Gentianella bohemica</i>	<50	B	C	B	A

3.3. Inne ważne gatunki zwierząt i roślin

PTAKI

Populacja Motywacja

SSAKI

Populacja Motywacja

Dryomys nitedula
 Eptesicus serotinus
 Glis glis
 Meles meles
 Muscardinus avellanarius
 Mustela erminea
 Myotis daubentonii
 Myotis nattereri
 Nyctalus noctula
 Plecotus auritus
 Sorex alpinus
 Sorex minutus
 Vespertilio murinus

V A
 P C
 C A
 C C
 C C
 P C
 P C
 P C
 P C
 P C
 R C
 C C
 P A

PŁAZY

Populacja Motywacja

Bufo bufo
 Bufo viridis
 Rana arvalis
 Salamandra salamandra
 Triturus alpestris

C C
 V C
 V C
 R C
 R C

GADY

Populacja Motywacja

RYBY

Populacja Motywacja

Cottus poecilopus

R A

BEZKRĘGOWCE

Populacja Motywacja

Helicigona lapicida

P A

ROŚLINY

Populacja Motywacja

Aquilegia vulgaris
 Arnica montana
 Aruncus dioicus
 Asarum europaeum
 Blechnum spicant
 Carex davalliana
 Carlina acaulis

P D
 P C
 P D
 P D
 P D
 P A
 P D

<i>Colchicum autumnale</i>	P	D
<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	P	A
<i>Dactylorhiza maculata</i>	P	A
<i>Dactylorhiza majalis</i>	P	D
<i>Dactylorhiza sambucina</i>	P	A
<i>Daphne mezereum</i>	P	D
<i>Epipactis helleborine</i>	P	D
<i>Equisetum telmateia</i>	V	D
<i>Galium odoratum</i>	P	D
<i>Gentianella ciliata</i>	P	D
<i>Gladiolus imbricatus</i>	P	D
<i>Gymnadenia conopsea</i>	P	D
<i>Hepatica nobilis</i>	R	D
<i>Huperzia selago</i>	R	D
<i>Jovibarba sobolifera</i>	V	D
<i>Ledum palustre</i>	V	D
<i>Leucojum vernum</i>	P	A
<i>Lilium martagon</i>	P	D
<i>Listera ovata</i>	P	D
<i>Lycopodium clavatum</i>	P	C
<i>Neottia nidus-avis</i>	P	D
<i>Orchis mascula</i>	R	A
<i>Pedicularis sylvatica</i>	V	D
<i>Phyteuma orbiculare</i>	C	D
<i>Pinus mugo</i>	P	D
<i>Pinus uncinata</i>	P	A
<i>Platanthera bifolia</i>	P	D
<i>Polypodium vulgare</i>	P	D
<i>Primula elatior</i>	P	D
<i>Ribes nigrum</i>	P	D
<i>Traunsteinera globosa</i>	V	D
<i>Trollius europaeus</i>	P	D
<i>Veratrum lobelianum</i>	P	D
<i>Viburnum opulus</i>	P	D
<i>Vinca minor</i>	P	D

4. OPIS OBSZARU

4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

Klasy siedlisk	% pokrycia
Lasy iglaste	39 %
Lasy liściaste	4 %
Lasy mieszane	25 %
Siedliska leśne (ogólnie)	9 %
Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	5 %
Siedliska rolnicze (ogólnie)	18 %
Suma pokrycia siedlisk 100 %	

OPIS OBSZARU

Góry Stołowe są jedynymi w Polsce górami płytowymi z interesującymi formami rzeźby skalnej. Zbudowane są z najmłodszych w niecce środkowosudeckiej, górnokredowych piaskowców ciosowych i margli. Skały zalegają nieckowato, ale bardzo płasko, tworząc dwupiętrową strukturę (górną płytę jest silnie spękana i zwiędła) o wierzchołkach przypominających z daleka stół. Najpiękniejsze piaskowcowe skały zgrupowane są na północno-wschodniej krawędzi (Skalne Grzyby, Skłón Radkowa, Pasterska Góra) i na południowo-wschodniej krawędzi masywu (Skłón Batorowa, Skały Puchacza i in.), a także na najwyższych bastionach gór (Szczelińcu Wielkim i Małym, Skalniaku, Błędnym Skałkach). Szata roślinna tych gór należy do piętra regla dolnego lecz została silnie przekształcona przez człowieka i obecnie jest to głównie las świerkowy wprowadzony w miejsce wyciętych lasów bukowo-jodłowych. Dobrze zachowały się dolnoreglowe zbiorowiska lasów bukowych w rejonie Rogowej Kopy, Darnkowskiego Potoku i Pośnej. Lokalnie można spotkać naturalne świerczyny i reliktove stanowiska boru sosnowego. Występują tu łąkowe zbiorowiska o dużym stopniu naturalności. Na środkowym spłaszczeniu występują torfowiska wysokie.

4. OPIS OBSZARU

4.2. WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE

Obszar ważny dla zachowania bioróżnorodności. Rodzaj podłoża sprzyja występowaniu cennej mozaiki siedlisk leśnych, naskalnych i murawowych. Łącznie zidentyfikowano tu 16 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 9 gatunków z Załącznika II tej Dyrektywy. Na uwagę zasługuje bogata flora mszaków (opisano stąd nowy dla Polski gatunek *Dicranum sendtneri*). Góry Stołowe są jedynymi w Polsce górami o budowie płytowej, o unikatowych walorach krajobrazowych. Gatunki wymienione w p. 3.3. z motywacją D to gatunki prawnie chronione w Polsce.

4.3. ZAGROŻENIA

Nadmierny, niekontrolowany ruch turystyczny, ruchliwa szosa z Kudowy do Radkowa, kamieniołom koło Radkowa - przyczyniający się do wstrząsów w okolicy Szczelińca.

4.4. STATUS OCHRONNY

Obszar w większości na terenie Parku Narodowego Gór Stołowych (6 339 ha; 1993).

4.5. STRUKTURA WŁASNOŚCI

Skarb Państwa, niewielkie fragmenty prywatne.

4.6. DOKUMENTACJA - ŹRÓDŁA DANYCH

Andrzejewski J. (red.). 1997. Plan ochrony fauny Parku Narodowego Gór Stołowych. NFOŚ, Warszawa. Msc.

Boratyński A., Malek L. 1996. Zarys przyrodniczej i gospodarczej charakterystyki lasów PN Gór Stołowych. Szczeliniec. s.133-141.

Denisiuk Z. (red.). 1987. Program rezerwatowej ochrony zasobów przyrody żywej i krajobrazu polskich Sudetów. Inst. Ochr. Przyr. PAN, Kraków. Msc.

Głowaciński Z. (red.). 1992. Polska czerwona księga zwierząt. PWRiL, Warszawa. 1-352.

Golab Z., Szefer S. 1996. Wstępne badania florystyczne wybranych obiektów przyrodniczych na terenie Parku Narodowego Gór Stołowych. Szczeliniec. s. 111-116.

IOP PAN red. 2006-2007 Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 msc, GIOŚ, Warszawa

IOP PAN red. 2007 Raport dla Komisji Europejskiej z wdrażania Dyrektywy Siedliskowej w zakresie dotyczącym monitoringu msc., GIOŚ, Warszawa

Jońca E. 1984. Obszary chronione i zabytki przyrody w województwie wałbrzyskim. RPK przy ZW PTTK, Wałbrzych. s. 3-111.

Każmierczakowa R., Zarzycki K. (red.). 2001. Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Inst. Bot. PAN, Inst. Ochr. Przyr. PAN, Kraków.

Kozłowska A.B., Solon J., Świerkosz K. 1997. Mapa roślinności potencjalnej Parku Narodowego Gór Stołowych. NFOŚ, Warszawa.

Macicka T., Pender K. 1985. Flora i zbiorowiska roślinne Gór Stołowych. Materiały do dokumentacji uzasadnienia Stołowogórskiego Parku Narodowego. Dyrekcja Stołowogórskiego PN. Msc.

Mikusek R., Pikulska B. 1999. Ssaki Parku Narodowego Gór Stołowych. Szczeliniec. 3: 109-119.

Paszkievicz R. 2002. Dane niepublikowane (unpublished data).

Pender K. 1988. Szata roślinna otoczenia Łężyckich Skałek w Górach Stołowych. Acta Univ. Wratislaviensis, Prace Bot. 887,36: 81-123.

Pender K., Macicka-Pawlik T. 1996. Dolnoregłowe lasy liściaste w otoczeniu Wrót Prosnicy w Górach Stołowych. Acta Univ. Wratislaviensis, Prace Bot. 1886,70: 21-76.

Potocka J. 1999. Contemporary vegetation of the Great Bog of Batorów (Wielkie Torfowisko Batorowskie). Szczeliniec. 3, 49-99:

Potocki J. 1994. O Górach Stołowych ponownie. Parki Nar. 2: 7.

PTPP pro Natura. 2002. Kartoteka stanowisk nietoperzy. Kartoteka.

Skrężyńska J. 1993. Park Narodowy Gór Stołowych. Parki Nar. 4: 10-11.

Solon J., Świerkosz K. 1999. Flora Parku Narodowego Gór Stołowych. W: M. Zgorzelski (red.). Góry Stołowe. Wyd. Akad. Dialog, Warszawa. s. 122-127.

Staffa M. 1992. Góry Stołowe. Gór. Szl. Tur. PTTK, Wyd. PTTK Kraj. 13

Szkudlarek R. 2002. Dane niepublikowane (unpublished data).

Szkudlarek R., Paszkiewicz R., Gottfried T., Dudek I. 2002. Sprawozdanie z I etapu inwentaryzacji chiropterofauny na terenie miasta Kudowa-Zdrój. Arch. Urz. Wojew., Wrocław. Msc.

Szmajda P. 1979. Bryoflora Gór Stołowych i jej charakterystyka geobotaniczna. PTPN, Prace Kom. Biol. 52: 3-79.

Świerkosz K. 1996. Flora naczyniowa w PN Gór Stołowych. Plan Ochrony PN Gór Stołowych. NFOŚ, Warszawa.

Świerkosz K. 1996. Rzadkie i chronione gatunki roślin naczyniowych w PN Gór Stołowych. Szczeliniec. 117-123.

Świerkosz K. 1996. Zbiorowiska roślinne PN Gór Stołowych. Plan ochrony PN Gór Stołowych. NFOŚ, Warszawa.

Świerkosz K. 1997. Zagrożenia dla dalszego istnienia wybranych ekosystemów naturalnych i seminaturalnych na obszarze Gór Stołowych. Msc.

Świerkosz K. 1998. Analiza geobotaniczna Gór Stołowych. Praca doktorska, Wydz. Nauk Przyr. UW, Wrocław.

Świerkosz K., Boratyński A. 2002. Chorological and synanthropodynamical analysis of trees and shrubs of the Stołowe Mts. (Middle Sudety). Dendrobiology. 48: 75-85.

Wiktor A. 1964. Mięczaki Ziemi Kłodzkiej i Gór Przyległych. Studium faunistyczno-zoogeograficzne. Pr. Kom. Biol. PTPN. 29 1-132.

Zarzycki K., Kaźmierczakowa R. (red.). 1993. Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Inst. Bot. PAN, Kraków. ss. 310.

Zgorzelski M. (red.). 1999. Góry Stołowe. Wyd. Akad. Dialog, Warszawa.

5. STATUS OCHRONNY OBSZARU ORAZ POWIĄZANIA Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES

5.1. DESYGNOWANE FORMY OCHRONY NA POZIOMIE KRAJOWYM I REGIONALNYM:

KOD % POKRYCIA

PL01 57,7 %

5.2. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z INNYMI TERENAMI:

desygnowanymi na poziomie krajowym lub regionalnym

KOD FORMY OCHRONY	NAZWA OBSZARU	TYP RELACJI	% POKRYCIA
PL01	<i>Park Narodowy Gór Stołowych</i>	+	57,7

desygnowanymi na poziomie międzynarodowym

NAZWA STATUSU OCHRONY	NAZWA OBSZARU	TYP RELACJI	% POKRYCIA
-----------------------	---------------	-------------	------------

5.3. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES:

KOD CORINE	TYP RELACJI	% POKRYCIA
G0J200500	*	55,6
G0J200501	+	0,4

6. DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA NA TERENIE OBSZARU I W JEGO OTOCZENIU **I INNE CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA TEN OBSZAR**

6.1. GŁÓWNE CZYNNIKI I RODZAJE DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA ORAZ PROCENT POWIERZCHNI OBSZARU IM PODLEGAJĄCY

Wpływy i działalność na terenie obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ
100	<i>Uprawa</i>	C		0
102	<i>Koszenie / ścinanie</i>	C		+
141	<i>Zarzucenie pasterstwa</i>	C		-
164	<i>Wycinka lasu</i>	B		0
230	<i>Połowanie</i>	C		0
301	<i>Kamieniołomy</i>	C		-
501	<i>Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe</i>	C		0
502	<i>Drogi, autostrady</i>	C		-
608	<i>Kempingi i karawaningi</i>	C		0
702	<i>Zanieczyszczenie powietrza</i>	C		-

Wpływy i działalność wokół obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ
-----	-------	--------------	-----------	-------

6.2. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

SPRAWUJĄCY NADZÓR (INSTYTUCJA LUB OSOBA):

Park Narodowy Gór Stołowych, 57-250 Kudowa Zdrój, ul. Słoneczna 31.

ZARZĄDZANIE OBSZAREM I PLANY:

7. MAPY OBSZARU

Mapy fizyczne obszaru

Numer mapy	Skala	Projekcja	Opis
M-33-57-B	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-33-57-C	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-33-57-D	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-33-58-C	1: 50000	PUWG 1992	Yes

Zdjęcia lotnicze obszaru

Numer	Obszar	Temat	Data
-------	--------	-------	------

8. ZDJĘCIA OBSZARU

Numer	Obszar	Temat	Autor	Data
-------	--------	-------	-------	------

4. OPIS OBSZARU

4.7. HISTORIA